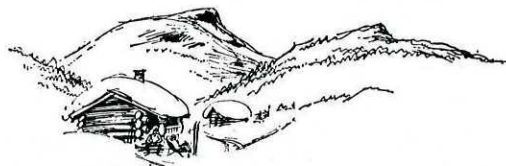

for herrer og damer. Der er god plass i hyggelige peisestuer og det beste er at hytta har beholdt den karakter av turisthytte som vi fjelltravere setter så stor pris på.

Vi kommer til å savne den gamle hytta, men vi vil vite å sette pris på den nye Nedalshytta. Det har vært en stor sak for Trondhjems Turistforening å gjennomføre dette prosjekt, men det var nødvendig hvis ikke den store tradisjonsrike søkning av fjellturister til hele Sylområdet skulle få et nådestøt.

Jeg håper at T.T's medlemmer og alle andre naturelskere flittig vil besøke den nye Nedalshytta og jeg er sikker om at ingen blir skuffet. Men glem heller ikke alle de andre hyggelige hytter som T.T. har i Sylene og Trollheimen. Der er intet som gir så megen glede og sunn mosjon som en fjelltur.

Fra Rolf Edbergs bok: Et støvgrann som glimter:

Vi har arbeidet mot naturen, ikke med den. Det har vært lettsindig gjerning som kanskje kan få skjebnesvangre følger.

Er det nedverdiggende å dra på fellestur?

AV «GNIST»

Dette spørsmålet reiste signaturen «Gnist» (redaktør Sverre J. Herstad) allerede i årboken for 1932 — altså 40 år siden. Og spørsmålet kan vel reises med like stor aktualitet i dag. Turistforeningens fellesturer har fortsatt ikke den oppslutning de fortjener. Derfor lar vi «Gnist» slippe til igjen.

Det er en eiendommelig og ofte skjebnesvanger oppfatning som gjør seg gjeldende hos mange mennesker når det gjelder nordmennene og ski- og fjellporten. Det er som om mange tror at bare man er født innenfor dette lands grenser, ja vel, så er man noen pokkers fyrer på ski — og så har man råd til å smile overlegent til utlendingene når de legger iver og energi for dagen for å dyktiggjøre seg i bruken av ski og for å sette seg istand til å ferdes trygt på fjellet og dermed høste den inderlige glede som livet i fjellheimen gir, enten det er på sommers eller vinters tid. Noen østerrikere jeg snakket med for endel år siden, fikk jeg det inntrykk av at de nærmest trodde at nordmennene kom til verden med en slags hinne mellom tærne som senere vokste og utviklet seg til ski. Nå, så langt går selvsagt ikke de av vår egen stamme som tror på nordmennes medfødte egenskaper som skiløpere og fjellfolk, men det er allikevel all grunn til å rive dem ut av deres overtro.

Jeg tror det er noe av den samme overtro som dikterer den innstilling som mange har overfor Turistforeningens glimrende tiltak, *fellesturene*. Kombinert med sportslig blaserthet blir den utholdelig. Jeg var ute en kveld i selskap, det var aftenen før en fellestur, og jeg brøt tidlig opp.

— De skal vel ikke allerede gå?

— Jo, jeg må nok det. Jeg skal opp klokken 1/2 6 og dra på fellestur og vil gjerne sove en liten stund først.

Noen av deltagerne på TT's fellestur til Storlien i 1956. I midten i forgrunnen gjenkjennes Per Vinje.

Foto: Finn Ouren

— De vil ikke fortelle meg at De går med i en slik sauflokk hvor man går og trækker oppi hverandre?!

Jeg nevner ikke dette for å gi et falskelig inntrykk av at jeg blir satt pris på i selskapslivet, men for at uttalelsen er karakteristisk for den kategori mennesker som ikke synes å forstå betydningen av det arbeide som utføres for å gjøre fjellet til alles eie.

Selvsagt kunne jeg ha tatt livet av mannens oppfatning med en gang. Jeg kunne ha fortalt ham at et par hundre mennesker neppe kunne prestere å skape trengsel og usund luft på Singsåsfjellene når det er tålig bra i Bymarka med 12-15.000 — derfor bredte heller *ikke* skamrødmenn seg over mitt ansikt da vedkommende fortalte meg hvor nedverdiggende det var å gi seg med på en slik tur.

Det finnes selvfølgelig «fjellets sønner» med krum snadde og merkelig antrekk — tause og uselskapelige menn — som vil finne liten hygge i en fellestur, folk som drar omkring med renskinnspose, sover i sneskavler og lever så friskt og sunt at det går på helsen løs. Disse har ikke fellesturens behov. Men så har vi alle dem som av forskjellige grunner ikke kommer til fjells. De kan

Solide måltid bærer også med på fellesturene. Her er det Per Vinje som trakterer stekepanna, mens Tor Johansen passer kaffekjelen.

Foto: Finn Ouren

enten mangle passende følge, penger eller *intiativ* — og især det siste er det som gjør at de går de veltråkkede løyper år ut og år inn og aldri kommer seg avsted til nytt og fremmed terreng på fjellet.

Nettopp blant disse er det at Turistforeningen har sin store misjon, og jeg vil tillegge den så stor betydning at jeg ikke betenker meg på å si at arrangement av fellesturer nå er en av foreningens aller viktigste oppgaver. Store og gode hytter er bygget, ruter er oppvardet o.s.v., det gjelder bare å lære det store publikum å «bruke fjellet», enten det ligger der som vinterens hvite, skinnende eventyrslott eller med sommersolen blinkende i vann og tjern. En stor del av den ungdom som blir med på slike turer vil motta sterke inntrykk av fjellnaturen. Hos mange vil det senere ytre seg som en lengsel etter atter å få fjellet under føttene — og dermed er nye entusiastiske fjellvandrere skapt. Og i Turistforeningen bør det være større glede over en ny fjellvandreren enn over de 99 som ikke trenger til påvirkning eller omvendelse. Fellesturene skaffer nok ikke

så lite arbeide for foreningen, men det vil sikkert i det lange løp betale seg. De kunne også arrangeres slik at de på en måte ble direkte lønnsomme for foreningen ved at det ble satt som betingelse for deltagelse at man var medlem av Turistforeningen. For deltagerne ville jo det medlemskortet betale seg bare på en eneste litt lengere tur, men ordningen ville sikkert i ikke så liten grad hjelpe til å sikre den økonomiske basis under foreningens arbeide og sette den i stand til bedre å løse sine mange og store oppgaver.

Verdien av fellesturene for den enkelte deltager beror i høy grad på deltagerne selv. For dem som er ukyndige i orientering og bruk av kart og kompass vil turer med dyktige ledere kunne bli ikke så lite av en skole. Man vil ikke kunne lære så ganske ubetydelig av en slik tur hvis man tar den som noe i retning av en *oppgavegjennomgåelse*, slik at deltagerne selv stikker ut kurs på kartet og under marsjen kontrollerer retningen og sammenholder den med den kurs man selv har stukket ut. Det er den rette måten å ta en fellestur på, og ikke å halse på kryss og tvers av retningen som en vimset bikkje så lederne må plystre de bortløpne sammen igjen. Enhver bør i et hvert fall være såpass orientert under turen at han ikke tror han går i syd når han går i nord.

Alle dem som har kjent fjellturenes velsignende virkning på kropp og sjel vil gjerne etter evne og anledning være med i arbeidet for å få flest mulig opp på fjellet. Åtte dager i fjellheimen vekk fra alt maset og hverdagens timeplan skaper nye mennesker, glade mennesker. Har De ikke merket at De nesten aldri treffer sure folk til fjells? Turistforeningen har her en misjonærvirksomhet å utføre. Og alle tiltak som går ut på å øke fjellvandrerne store skare — å skape glade mennesker — fortjener all mulig støtte og sympati.

Noen ord om en skitur

AV REIDAR HARKJERR

For noen år siden skrev Stefan Zweig en bok om tolv hendinger som hver for seg kunne ha forandret verdenshistorien.

Verken kunsten eller historien skaper uavlatelig. For det meste føyer historien ledd til ledd, nærmest rutinemessig, gjennom årtusener. De uforglemmelige stunder er sjeldne. Men de inntre. Og da står verden stille — i et evig øyeblikk. Når den settes i bevegelse igjen, er ting avgjort: Konstantinopel vil falle, Napoleon vil bli slått, Händel vil skape «Messias».

I forhold til verdenshistorien er det enkelte menneske lite. Men ikke mindre enn at det kan oppleve sine evige øyeblikk. De angår riktig nok ikke verdenshistorien. Men de angår oss selv — av og til også våre medmennesker.

Vi vinterferierte på Brekkeseter. «Dagar i mars gjev deg minne som blenkjer», skriver Olav Aukrust, som selv var gudbrandsdøl. Og enda om Høvringen ligger utenfor Trondhjems Turistforenings terreng, er setergrenda besøket verd, både sommer og vinter.

Vi hadde sett «solå' på Anaripigg», og en tur til toppen av Formokampen hadde åpenbart mye berømt geografi. En dag gikk vi til Steinbuhø. Det er rolig oppstigning og familievennlige forhold. Noe under toppen nådde vi igjen to familier rikelig utstyrt med småbarn. Følgets skiteknikk røpet at ingen av dem i øyeblikket oppholdt seg på hjemmebane.

Tre — fire av de minste hadde forøvrig steget ut av skiene. Den ene pappaen bar ski og staver foran seg som et fange ved. Eller kanskje som et fange staur. Det skal som kjent være meget problematisk. Men alle var entusiastiske og engelske. Det var nesten sørgelig å si dem at deres rundturopplegg for dagen burde avkortes betraktelig. Særlig av hensyn til han med staurhaugen.